

INFORMATOR

ZA POVRATNIKE PO READMISIJU

DOBRO DOŠLI

Pred Vama se nalazi informator koji će Vam pomoći da se snađete u Crnoj Gori na što bolji i brži način.

Readmisija je čin kojim država prihvata ponovni ulazak pojedinca (vlastitog državljanina, državljanina treće zemlje ili apatrida) za kojeg se otkrilo da je nezakonito ušao, bio prisutan ili boravio u drugoj zemlji.

Vi ste **povratnik** po osnovu sporazuma o readmsiji. Povratnik je lice koje se vraća, odnosno preuzima, a utvrđeno je da je državljanin jedne od strana (država) koje su potpisnice sporazuma.

To znači da više ne možete ostati u zemlji u kojoj ste do sada boravili, a da se Crna Gora, u sporazumu sa tom zemljom, obavezala da će Vas i članove Vaše porodice primiti na svoju teritoriju.

Na aerodromu će Vas dočekati službenici Ministarstva unutrašnjih poslova i koordinator iz Centra za socijalni rad opštine u kojoj imate prijavljeno prebivalište, koji će Vam pružiti osnovne informacije o pravima i mogućnostima.

PRVI KORACI

Vi posjedujete **putni list**. Putni list je putna isprava koja se izdaje crnogorskom državljaninu, radi povratka u Crnu Goru. Putni list se izdaje sa rokom važenja koji je potreban za povratak u Crnu Goru, a najduže do 60 dana.

U nedostatku drugih dokumenata, do isteka roka važenja putnog lista, možete da ga koristite za:

- ličnu identifikaciju;
- dobijanje hitne medicinske pomoći;
- obraćanje Centru za socijalnu pomoć;
- započinjanje procesa upisa djece u osnovnu i srednju školu.

S obzirom da je putni list privremena isprava, potrebno je da što prije, nakon povratka, započnete postupak prijave prebivališta (ukoliko ste prilikom odlaska u drugu državu odjavili prebivalište) i postupak pribavljanja lične karte, što je i osnovni uslov za ostvarivanja Vaših prava.

Mjesto prebivališta je mjesto u kojem ste se nastanili sa namjerom da u njemu stalno živite, odnosno mjesto u kome se nalazi centar vaših životnih aktivnosti, kao i profesionalnih, ekonomskih, socijalnih i drugih veza koje pokazuju da, između lica i mjesta u kojem se nastanilo, postoji neposredna i trajna povezanost.

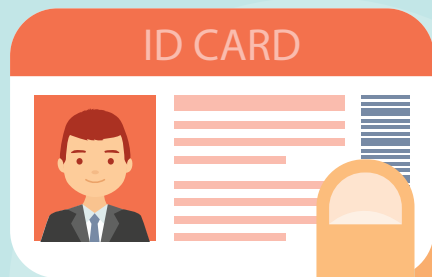
Mjesto boravišta je mjesto u kojem lice privremeno boravi bez namjere da se u njemu stalno nastani.

Ukoliko nemate prijavljeno prebivalište u Crnoj Gori, obavezani ste da podnesete prijavu prebivališta u roku od osam dana od dana nastanji-vanja. Prijavu za lice bez poslovne sposobnosti, obavezan je da podnese roditelj ili staratelj. Ako roditelji žive odvojeno, prijavu podnosi roditelj kojem je dijete povjereno na čuvanje i vaspitanje.

Prijavu podnosite Ministarstvu unutrašnjih poslova, organizacionoj jedinici za upravne poslove, državljanstvo i strance (Područna jedinica ili Filijala za upravne poslove, državljanstvo i strance) po mjestu prebivališta.

LIČNA KARTA

Zahtjev za dobijanje lične karte podnosi se Ministarstvu unutrašnjih poslova, organizacionoj jedinici za upravne poslove, državljanstvo i strance (Područna jedinica ili Filijala za upravne poslove, državljanstvo i strance) po mjestu prebivališta.

Građanin koji je navršio 18 godina i ima prebivalište u Crnoj Gori obavezan je da ima ličnu kartu, a državljanin mlađi od 18 godina, ima pravo na ličnu kartu.

Lična karta se izdaje sa rokom važenja od 10 godina. Djetetu mlađem od 4 godine lična karta se izdaje sa rokom važenja od 4 godine. Građaninu starijem od 65 godina lična karta se izdaje sa rokom važenja od 40 godina.

Cijena obrasca lične karte iznosi 5 eura. Prilikom podnošenja zahtjeva za ličnu kartu u velikom broju organizacionih jedinica postoji šalter Pošte Crne Gore u kojoj se može uplatiti navedeni iznos.

Za detaljne informacije obratite se područnoj jedinici ili filijali za upravne poslove, državljanstvo i strance u mjestu prebivališta.

OSTVARITE SOCIJALNU I DJEČJU ZAŠTITU

Kako bi ste ostvarili pravo na socijalnu i dječiju zaštitu potrebno je da se javite koordinatoru tima u nadležnom Centru za socijalni rad u gradu u kojem imate prijavljeno prebivalište.

U okviru socijalne i dječije zaštite imate pravo, ukoliko ispunjavate određene uslove, na materijalna davanja i usluge.

Materijalna davanja u socijalnoj zaštiti su:

- materijalno obezbjeđenje;
- lična invalidnina;
- dodatak za njegu i pomoć;
- troškovi sahrane;
- jednokratna novčana pomoć i
- naknada roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu.

Kao korisnik nekog od materijalnih davanja imate pravo na ostvarivanje zdravstvene zaštite na teret Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore.

Materijalna davanja iz dječje zaštite su:

- naknada za novorođeno dijete;
- dodatak za djecu;
- troškovi ishrane u predškolskim ustanovama;

- pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama;
- refundacija naknade zarade i naknada zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo;
- naknada po osnovu rođenja djeteta;
- refundacija naknade zarade i naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena.

Usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite su: procjena i planiranje, podrška za život u zajednici, savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativna usluga, smještaj, neodložne intervencije i druge usluge.

Eventualno dobijanje jednokratne pomoći, vrši se u skladu sa potrebama povratnika i mogućnostima jedinica lokalne samouprave. Takođe, lica povratnici mogu se obratiti jedinicama lokalne samouprave u cilju ostvarivanja socijalno zaštitnih prava koje obezbjeđuje lokalna samouprava.

OSTVARITE ZDRAVSTVENU ZAŠTITU

Uz putni list imate pravo na hitnu medicinsku pomoć.

Za redovnu zdravstvenu zaštitu neophodno je pribaviti zdravstvenu knjižicu, koju Vam nakon evidentiranja u bazu osiguranika, izdaje Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore.

Da biste bili evidentirani u bazu osiguranika Fonda, potrebno je da podnesete zahtjev na obrascu koji ćete dobiti u područnoj službi fonda u gradu u kojem imate prebivalište.

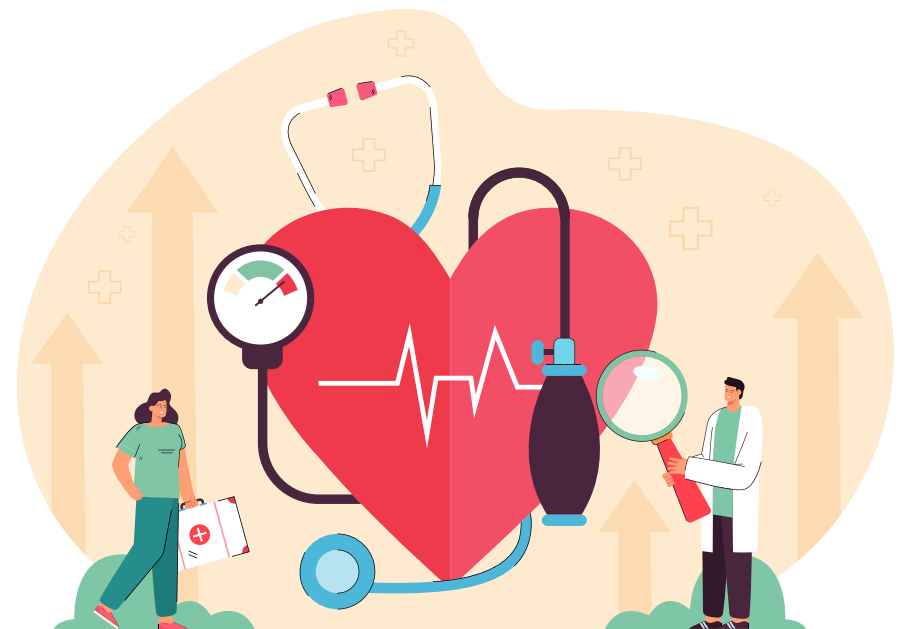
U okviru prava na primarnu zdravstvenu zaštitu imate pravo na izbor doktora i to:

- doktora opšte medicine za odrasle;
- pedijatra za djecu do 18. godina;
- doktora ginekologa za lica ženskog pola;
- stomatologa za djecu do 18. godina i lica starija od 65. godina.

Doktora birate u gradu u kojem imate prebivalište, dok izbor doktora stomatologa možete izvršiti u područnoj službi Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore u opštini prebivališta.

Ukoliko Vaš izabrani doktor ocijeni da imate potrebu za specijalističkim pregledom, bolničkim liječenjem ili drugom vrstom zdravstvene zaštite, uputiće Vas na sekundarni i tercijarni nivo zdravstvene zaštite.

Za detaljne informacije obratite se najbližem Domu zdravlja u mjestu prebivališta.

UPIŠITE DJECU U ŠKOLU

Lica koja se nalaze u postupku reintegracije a koja su vraćena iz inostranstva na osnovu sporazuma o readmisiji, jednaka su u ostvarivanju prava na obrazovanje (predškolsko, osnovno, srednje obrazovanje) sa crnogorskim državljanima. Crnogorski državljani su jednaki u ostvarivanju prava na obrazovanje, bez obzira na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, jezik, vjeru, socijalno porijeklo ili drugo lično svojstvo.

Osnovno obrazovanje i vaspitanje je obavezno za svu djecu od šest do petnaest godina života i traje devet godina.

Da bi se Vaše dijete upisalo u školu potrebno je da odete sa djetetom do uprave Vama najbliže škole.

Za sticanje opšteg srednjeg obrazovanja (gimnazije) i srednjeg stručnog obrazovanja u ustanovi koja se finansira iz javnih prihoda redovni učenik (crnogorski državljanin i strani državlja-

nin) ne plaćaju školarinu, dok vanredni učenik plaća školarinu u skladu sa propisima.

Za detaljne informacije obratite se nadležnim obrazovnim ustanovama u mjestu prebivališta.

PRIJAVITE SE NA TRŽIŠTE RADA

Na evidenciju o nezaposlenim licima Zavoda za zapošljavanje Crne Gore- Biro rada, možete da se prijavite, ukoliko imate od 15 do 67 godina, sposobni ste ili djelimično sposobni za rad, aktivno tražite zaposlenje i raspoloživi ste za rad.

Prijavljujete se prema mjestu prebivališta, lično, na obrascu prijave koju dobijate u Birou rada.

Dokumentacija potrebna za prijavu na Zavodu je:

- lična karta;
- radna knjižica;
- dokaz o stečenom nivou obrazovanja odnosno stručne kvalifikacije (diplomai/ili sertifikat);
- o prebivalištu, ukoliko lice mijenja prebivalište.

Kao nezaposleno lice imate pravo:

- na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti u skladu sa Zakonom;

- na novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja u druge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti, u skladu sa ovim Zakonom i aktom organa državne uprave nadležnog za poslove rada;
- na jednokratnu novčanu pomoć i naknadu putnih i selidbenih troškova, ako zasnuje radni odnos na neodređeno vrijeme van mjesta prebivališta, u skladu sa aktom Ministarstva.

Nezaposleno lice ima obavezu da:

- aktivno traži zaposlenje;
- je raspoloživo za rad;

KONTAKT PODACI NADLEŽNIH ORGANA

- sa Zavodom zaključi individualni plan zapošljavanja i izvršava obaveze utvrđene individualnim planom zapošljavanja;
- učestvuje u programima aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa Zakonom i individualnim planom zapošljavanja;
- prihvati ponuđeno zaposlenje, u skladu sa Zakonom;
- obavijesti Zavod o svakoj promjeni koja utiče na sticanje ili gubljenje prava, odnosno obaveza po ovom Zakonu, a najkasnije osam dana od dana nastanka promjene.

Nezaposleno lice se lično javlja Zavodu, radi informisanja o mogućnostima i uslovima zaposlenja i posredovanja pri zapošljavanju, na svaki poziv Zavoda, a najmanje jednom u 45 dana, odnosno korisnik novčane naknade jednom mjesečno.

Zavod za zapošljavanje na sajtu <http://www.zzzcg.me> objavljuje slobodna radna mjesta, a u dnevnoj štampi se objavljuju ponedjeljkom, srijedom i petkom.

Za detaljne informacije obratite se nadležnim biroima rada u mjestu svog prebivališta.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore - MUP

*Direktorat za upravne poslove, državljanstvo i strance
Direkcija za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom
zaštitom i reintegraciju povratnika po readmisiji*

Adresa: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 22, 81000 Podgorica
Tel: +382 20 225 341
E-mail: integracija.reintegracija@mup.gov.me

Uprava policije

*Sektor granične policije
Odsjek za strance, vize i suzbijanje nezakonitih migracija*

Adresa: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 22, 81000 Podgorica
Tel: +382 20 202 895
Faks: +382 20 202 896
E-mail: odsjezkasisnm.rukovodilac@policija.me

Ministarstvo rada i socijalnog staranja

Direkcija za zastitu rizicnih grupa

Adresa: Rimski trg 46, 81000 Podgorica
Tel: +382 20 482 305
E-mail: kabinet@mrs.gov.me

KONTAKT PODACI NADLEŽNIH ORGANA

Koordinator Tima

(Centar za socijalni rad) za pružanje pomoći u ostvarivanju prava crnogorskih državljana prilikom povratka u Crnu Goru u skladu sa obavezama utvrđenim sporazumom o readmisiji za opštinu:

Andrijevica:	+382 51 230 921
Bar:	+382 30 313 336
Bijelo Polje:	+382 50 432 024
Berane:	+382 51 230 128
Budva:	+382 32 452 887
Prijestonica Cetinje:	+382 41 231 890
Danilovgrad:	+382 20 812 584
Gusnje:	+382 51 256 600
Herceg Novi:	+382 31 322 293
Kolašin:	+382 20 865 645
Kotor:	+382 32 322 622
Mojkovac:	+382 50 472 101
Nikšić:	+382 40 215 192
Petnjica:	+382 51 230 238
Plav:	+382 51 255 075
Pljevlja:	+382 52 356 676
Plužine:	+382 40 271 144
Gl. grad Podgorica:	+382 20 230 570
Rožaje:	+382 51 271 009
Šavnik:	+382 40 266 142

Tuzi:	+382 20 875 579
Tivat:	+382 32 674 646
Ulcinj:	+382 30 412 205
Žabljak:	+382 52 360 151

Ministarstvo zdravlja

Adresa:	Rimski trg 46, 81000 Podgorica
Tel:	+382 20 482 133
E-mail:	kabinet@mzd.gov.me

Ministarstvo prosvjete

Adresa:	Vaka Đurovića bb, 81000 Podgorica
Tel:	+382 20 410 100
E-mail:	kabinet@mp.gov.me

Zavod za zapošljavanje Crne Gore

Adresa:	Bulevar Revolucije 5, 81000 Podgorica
Tel:	+382 20 405 272
E-mail:	zzzcg@zzzcg.me

Crveni krst Crne Gore

Adresa:	Jovana Tomaševića 6, 81000 Podgorica
Tel:	+382 20 241 819
E-mail:	ckcg@t-com.me

